

NGUYỄN AN BÌNH, MỘT ĐỜI THƠ CHƯA BAO GIỜ YÊN Ỉ

MANG VIÊN LONG

Tôi có dịp đọc thơ Nguyễn An Bình - bài đầu tiên (Đêm Thánh) được đăng trên tạp chí Văn Học năm 1974 của thế kỷ trước. Thuở ấy, các tạp chí, tuần báo văn học nghệ thuật rất ít, khoảng năm sáu tờ xuất bản tương đối thường xuyên, nhưng ổn định lâu dài thì chỉ có vài tờ thôi. Bên cạnh các tờ báo có tính chuyên nghiệp xuất bản từ Saigon ấy - cũng có vài tờ tạp chí được xuất bản từ các tỉnh thành, do nhiều nhóm anh em có tâm huyết thành lập, thường thì không đều và im lặng sau vài số báo (ngoại trừ tờ Ý Thức). Do vậy, nếu tính từ “mốc thời gian” Nguyễn An Bình xuất hiện trên các báo - là gần 40 năm! Khoảng thời gian này so với

hạn đời người, cũng có thể nói rằng - gần hết một đời Nguyễn An Bình đã gắn bó với Thi ca...

Về sau, tôi cũng đã được biết thêm, cùng năm 1974 - Nguyễn An Bình đã góp mặt trên tạp chí Văn với bài thơ “Yêu Người”. Nếu tính cả các trang văn học nghệ thuật ở các báo hằng ngày - Nguyễn An Bình đã có mặt trên 10 tờ báo thuở ấy. Thời còn đi dạy học ở tỉnh lẻ - thị xã Tuy Hòa, ngoài giờ lên lớp, thời gian còn lại rất nhiều - dường như chỉ dành cho việc sáng tác và bằng hữu; nên tôi đã đọc được hầu hết các tờ báo VHNT với niềm say mê tuổi trẻ...

Thơ Nguyễn An Bình thời điểm ấy chưa tạo được ấn tượng sâu sắc ở tôi, vì anh ít “góp mặt” thường xuyên - nhưng, dầu chỉ vài lần được giới thiệu trên các tạp chí “thời danh” lúc ấy - cũng là một sự “nhìn nhận” đáng nhớ để bạn đọc quan tâm. Có dịp tìm hiểu thêm, tôi được biết Nguyễn An Bình đã có thơ xuất bản rất sớm (1970), khi anh vừa 16 tuổi. Tiếp theo, các năm sau - Nguyễn An Bình đều có thơ xuất bản - có năm xuất bản đến hai, ba tập (1972)! Tổng cộng đến nay - Nguyễn An Bình đã có khoảng bảy tác phẩm được giới thiệu!

Tôi ghi nhận điều này - nhưng không xác định giá trị tác phẩm, chỉ muốn được nói lên một suy nghĩ rất thật: “Nguyễn An Bình đã có một niềm đam mê văn chương rất đáng được trân trọng.” Và hôm nay, sau gần 40 năm vì chuyện đời dâu bể phải lặng im, Nguyễn An Bình đã làm tôi ngạc nhiên với tập thơ mới nhất “Còn Một Chút Mưa Bay”...

Trong những ngày đầu Thu nơi quê nhà yên vắng, tôi đã được đọc bản thảo “Còn Một Chút Mưa Bay” - như được trò chuyện, được chia sẻ, được ôn lại một thời tuổi trẻ không bao giờ quên, và nhất là được dõi theo từng bước chân lưu lạc thăng trầm của Nguyễn An Bình - một người bạn thơ tận miền Tây xa xôi, tôi chưa một lần được gặp, mà rất quý mến!

Tập thơ trên 50 bài - gồm nhiều thể loại, nhưng nhiều nhất là sáu tám và ngũ ngôn - được anh ôm ấp, lưu giữ từ hơn 40 năm qua (1970 - 2013). Như đã bày tỏ, tôi đã đọc thơ Nguyễn An Bình với nỗi cảm thông sâu sắc và sự trân trọng đặc biệt vì lòng đam mê thơ ca của anh trong gần hết cuộc đời. Bắt đầu từ Tình Yêu:

*“Yêu em trời bắt tôi sầu
Lang thang phố núi xanh màu cỏ cây
Yêu em mây trắng bay hoài
Bắt tôi theo đuổi một đời lạnh căm (...)”*

Sau bao tháng năm trưởng thành, vào đời, lưu lạc - trong Tình Yêu đã có thêm nhiều nỗi niềm băn khoăn của tuổi trẻ, sự khắc khoải thao thức trước thời cuộc:

*“Lên rừng ta ngắt cụm hoa
Xuống non ta hát bài ca tặng người
Chênh vênh cây cỏ sầu đời
Nghe như hơi thở ngậm ngùi bước chân”*

Rất nhiều lúc - nỗi cô đơn và khổ đau đã đẩy lên cao - như một tiếng thở dài bất tận của tuổi trẻ:

*“Ta, nửa đời gian nan
Vai mang niềm khổ nạn
Ta, nửa đời gian truân
Thân mang nhiều vết chém”*

Cứ thế - những bước chân thơ mãi đi dần vào cùng cực của nỗi bất hạnh chung riêng - dòng thơ trải qua bao gặp gỡ thê lương:

*“(...) Kia Thạch Hãn! Dòng sông đầy thương tích
Bao năm rồi dấu vết của đao binh
Ta bùi ngùi nhìn cây trơ cành cọc
Mà thương hoài cho đất nước điêu linh (...).”*

Có một điều làm tôi quan tâm hơn, dù qua bao biến đau - chịu bao điều bất hạnh, nhưng dòng thơ vẫn luôn xanh mát, trong trẻo - bên Quê hương, bên bằng hữu, bên những người thân yêu; với một niềm tự hào rất nhân bản, và một tình thương yêu rất mực chí tình (cho dù chỉ là tình cảm riêng tư tiêu cực của kẻ sĩ):

*“Lũ mình từng sống bụi
Giang hồ vật đó đây
Nhưng chưa từng lòn cúi
Nghèo hoài thế mới hay. (...)
Uống rượu rồi ngâm thơ
Ôm trăng hè Lý Bạch
Gảy đàn hè Bá Nha
Vỗ bôn hè Trang Tử.”*

Tôi vẫn thường nghĩ, khi mới tập làm Thơ thì người ta thấy vần điệu là hay; khi biết làm Thơ - thì thấy chữ nghĩa được đẽo gọt, bóng bẩy là hay; khi làm Thơ được rồi - thì thấy quan sát, đột phá, đổi mới (dù chỉ ở ngôn từ) là hay; rồi đến một khi nào đó thì sẽ thấy tất cả đều vô nghĩa, chỉ còn lại tấm lòng với cảm xúc chân thực của chính mình trào dâng, tuôn chảy ra một cách tự nhiên, thoát khỏi mọi sự ràng buộc của ngôn từ, thi tứ - thoát khỏi sự dũa gọt, o bế của chức danh, tuổi tác, đẳng cấp, giới tính - khi đó, mới thực sự là Thi Ca...

Theo tôi, Nguyễn An Bình đã dần dần kinh qua các giai đoạn từ những tác phẩm đầu tiên, Thơ anh mỗi ngày, đều có thêm sự “vượt thoát” trong sáng tạo. Đó là một bước tiến rất đáng trân trọng của tập Thơ “Còn Một Chút Mưa Bay” hôm nay...

*Quê nhà, mùa Vu Lan 2013
M. V. L*